REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
OPĆINA CISTA PROVO
DJEČJI VRTIĆ „VRISAK“ CISTA PROVO

Svetog Petra 3, 21256 Cista Provo
OIB: 09867714722
Email: dvvrisak@opcina-cista-provo.hr
Web: Dječji vrtić "Vrisak" Cista Provo – Službena internet stranica

Ravnateljica: Sofija Lelas, odgajatelj
Predsjednica Upravnog vijeća: Ivana Madunić, OEC

KURIKULUM

DJEČJEG VRTIĆA „VRISAK“ CISTA PROVO

ZA RAZDOBLJE 2026./2027. – 2030./2031.

Cista Provo, 5. listopada 2026. godine

Na temelju članka 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju i članka 15. Statuta Dječjeg vrtića „Vrisak“ Cista Provo, Upravno vijeće Dječjeg vrtića „Vrisak“ Cista Provo, na sjednici održanoj 5. listopada 2026. godine, donosi

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA „VRISAK“ CISTA PROVO
ZA RAZDOBLJE 2026./2027. – 2030./2031.

SADRŽAJ

SADRŽAJ ..... Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.

1. POLAZIŠTA, SVRHA I DJELOKRUG KURIKULUMA 3

1.2. Stručna i pravna polazišta 3

1.3. Odnos Kurikuluma i godišnjeg plana i programa rada 4

1.4. Vrijednosti, slika o djetetu i kompetencije..... 4

2. IDENTITET I PROGRAMSKA ORIJENTACIJA VRTIĆA 5

2.1. Vizija, misija i posebnost Vrtića 5

2.2. Ciljevi i dobrobiti 6

2.3. Strategije podrške djetetovu učenju..... 7

2.4. Programski profil, nositelji i način ostvarivanja..... 7

2.5. Vremenik aktivnosti 8

3. ORGANIZACIJA PROSTORNO-MATERIJALNOG OKRUŽENJA 9

3.1. Centri aktivnosti, materijali i otvoreni prostor..... 9

3.2. Estetika prostora i dokumentiranje procesa 10

4. SOCIO-EMOCIONALNA KLIMA I FLEKSIBILAN RITAM DANA.....11

5. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD PO ODGOJNIM SKUPINAMA 11

5.1. Komunikacija, rana pismenost i istraživačko učenje 11

5.2. Djeca rane dobi Leptirići..... 12

5.3. Mješovita skupina Pčelice 13

5.4. Mješovita skupina Ptičice 14

6. ODRŽIVOST I RAZVOJ EKOLOŠKE SVIJESTI 15

7. PROJEKTNI RAD.....15

8. INTEGRIRANI PROGRAM PREDŠKOLE I PRIJELAZ U ŠKOLU.....16

9. INKLUZIVNOST I INDIVIDUALIZIRANA PODRŠKA.....17

10. ZDRAVLJE, NJEGA, PREHRANA I SIGURNOST DJECE.....18

11. PROFESIONALNI RAZVOJ I REFLEKSIVNA PRAKSA 19

12. PARTNERSTVO S RODITELJIMA I SKRBNICIMA 19

13. POVEZIVANJE S LOKALNOM ZAJEDNICOM I TRADICIJOM 20

14. DOKUMENTIRANJE, VREDNOVANJE I SAMOVREDNOVANJE.....21

15. ZAVRŠNE ODREDBE 22

1. POLAZIŠTA, SVRHA I DJELOKRUG KURIKULUMA

1.1. Svrha, razdoblje primjene i narav dokumenta

Ovim se Kurikulumom utvrđuju vrijednosti, načela, ciljevi, programi i njihova namjena, nositelji i načini ostvarivanja programa, vremenik aktivnosti te načini vrednovanja odgojno-obrazovnoga rada Dječjeg vrtića „Vrisak“ Cista Provo (u daljnjem tekstu: Vrtić) za razdoblje od pedagoške godine 2026./2027. do završetka pedagoške godine 2030./2031.

Kurikulum je zajednički stručni okvir života i rada Vrtića. Njime se oblikuju uvjeti za ostvarivanje dobrobiti svakog djeteta, njegovu aktivnu participaciju, igru, istraživanje, stvaralaštvo, odnose i učenje u skladu s osobnim mogućnostima, interesima i razvojnim ritmom. Njime se ne propisuju jednaki sadržaji ni jednaki razvojni dosezi za svu djecu.

Kurikulum se donosi za navedeno petogodišnje razdoblje i primjenjuje se od dana donošenja. Ostaje otvoren dokument: prati promjene potreba djece i obitelji, uvjete rada, stručne spoznaje i zaključke vrednovanja. Dopune i izmjene donose se kada je za njihovu potrebu utvrđen sadržajni ili pravni razlog, a ne zbog redovitih godišnjih promjena u organizaciji rada.

U središtu ovoga Kurikuluma nije raspored pojedinačnih aktivnosti, nego kvaliteta življenja, odnosa i učenja djece i odraslih u Vrtiću. Zato se njegove odrednice ostvaruju u svim dijelovima dana: u prihvatu, igri, njezi, obrocima, odmoru, boravku na otvorenome, razgovoru, zajedničkom odlučivanju, istraživanju, projektima i suradnji s obitelji i zajednicom.

1.2. Stručna i pravna polazišta

Kurikulum je razrađen prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje iz 2015. godine, kurikulu predškole, Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju, Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i obrazovanja, Statutu Vrtića te verificiranom Programu odgojno-obrazovnog rada Dječjeg vrtića „Vrisak“ Cista Provo.

Pri izradi se polazi od suvremenoga shvaćanja djeteta kao cjelovitog bića, aktivnog sudionika vlastitoga života i učenja te člana zajednice koji, u odnosu s drugom djecom, odraslima i okruženjem, istražuje, stvara značenja i razvija svoje potencijale. Odgojno-obrazovni proces stoga nije prijenos unaprijed zatvorenog skupa znanja, nego zajedničko građenje iskustava u dobro organiziranome fizičkom i socijalnom okruženju.

Programski profil Vrtića proizlazi iz suglasnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih za izvođenje verificiranog programa, KLASA: 601-01/25-03/00405, URBROJ: 533-05-25-0004 od 21. kolovoza 2025. godine. Odrednice toga programa – cjelodnevni redoviti rad, dob djece, ustroj skupina, stručni nositelji, uvjeti njege, zdravlja, prehrane i odgojno-obrazovnoga rada – sastavni su kontekst ovoga Kurikuluma.

Vrtić djeluje kao javna ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja te skrbi o djeci. Cjelovitost djelatnosti podrazumijeva međusobnu povezanost njege, zdravstvene zaštite, prehrane,

socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja; nijedna se od tih sastavnica ne promatra odvojeno od djetetove dobrobiti i prava na sigurno, poticajno i dostojanstveno djetinjstvo.

1.3. Odnos Kurikuluma i godišnjeg plana i programa rada

Kurikulum određuje trajna polazišta rada Vrtića za petogodišnje razdoblje. Godišnji plan i program rada za pojedinu pedagošku godinu njegova je godišnja operacionalizacija. Njime se, uz ostalo, utvrđuju stvarni broj i sastav skupina, radno vrijeme i dežurstva, raspored odgojitelja, godišnji projekti, stručna usavršavanja, roditeljski sastanci, suradnja s vanjskim čimbenicima, materijalne potrebe, sigurnosne aktivnosti i druge konkretne aktivnosti.

Iz tog razloga ovaj Kurikulum zadržava sadržajna usmjerenja za rad s djecom, organizaciju poticajnoga okruženja, projektni rad, suradnju s roditeljima i zajednicom, vrednovanje i vremenik aktivnosti, ali ne utvrđuje nepromjenjivu satnicu, godišnje datume, aktualne brojeve djece ili imena godišnjih nositelja pojedinih aktivnosti. Takvi se podaci utvrđuju i, prema potrebi, mijenjaju godišnjim planom i programom rada.

Promjene unutar redovitoga i ovim Kurikulumom određenoga načina rada planiraju se godišnjim planom i programom rada. Uvođenje novog ili izmijenjenog programa, bitna promjena verificiranog programa ili organizacije te druga promjena koja prelazi okvir godišnje operacionalizacije provodi se uz ispunjenje uvjeta propisanih zakonom i drugim propisima, a prema potrebi i izmjenom ili dopunom ovoga Kurikuluma.

1.4. Vrijednosti, slika o djetetu i kompetencije

Odgojno-obrazovni rad Vrtića temelji se na vrijednostima znanja, identiteta, humanizma i tolerancije, odgovornosti, autonomije i kreativnosti. Te se vrijednosti ne ostvaruju izdvojenim temama, nego u svakodnevnim odnosima, igri, organizaciji prostora, zajedničkom odlučivanju, projektima, brizi o zdravlju i prirodi te partnerstvu s roditeljima.

Dijete se prihvaća kao kompetentna, aktivna i stvaralačka osoba sa svojim pravima, potrebama, interesima, razvojnim ritmom i obiteljskom kulturom. Odrasli prepoznaju djetetovu inicijativu, slušaju njegove ideje, pružaju jasnu i emocionalno sigurnu podršku, obogaćuju okruženje te stvaraju uvjete da dijete slobodno bira, pokušava, pogriješi, mijenja smjer, surađuje i vidi smisao vlastitoga djelovanja.

Razvoj komunikacije na materinskome jeziku, matematičkih i prirodoslovnih iskustava, digitalne kompetencije, učenja kako učiti, socijalnih i građanskih kompetencija, inicijativnosti, kulturne svijesti i stvaralačkog izražavanja potiče se integrirano, kroz životne situacije, igru, projektni rad i različite simboličke jezike djeteta. Kompetencije se razvijaju i prate kontinuirano, u odnosu na razvojne mogućnosti svakog djeteta; ne pretvaraju se u jedinstvenu listu školskih zahtjeva, testova ili vremenski propisanih postignuća.

Cjelovit pristup djetetu obuhvaća njegovo tjelesno, emocionalno, socijalno, komunikacijsko, stvaralačko i spoznajno funkcioniranje. U Vrtiću se osobito njeguje osjećaj da je dijete voljeno,

zbrinuto i prihvaćeno, da pripada obitelji i skupini, da može izraziti svoje potrebe i osjećaje, da smije postavljati pitanja i tražiti pomoć te da postupno preuzima odgovornost za sebe, druge ljude i zajednički prostor.

Dijete uči aktivnim odnosom prema sebi, drugim ljudima i svijetu koji ga okružuje. U tom odnosu opaža gledanjem, slušanjem, opipom, mirisom i okusom; uspoređuje, grupira, procjenjuje, zamišlja, provjerava, povezuje događaje i posljedice te traži vlastita objašnjenja. Odgojitelji stvaraju uvjete da se takva prirodna znatiželja ne prekida prebrzim davanjem odgovora, nego da se proširuje razgovorom, pokusom, materijalom, knjigom, zajedničkim istraživanjem i različitim oblicima izražavanja.

Razvoj autonomije podrazumijeva da dijete, postupno i uz primjerenu podršku, donosi odluke o vlastitoj aktivnosti, prepoznaje što može učiniti samo, traži pomoć kada mu je potrebna, brine o sebi i zajedničkom prostoru, zastupa vlastitu ideju te prihvaća da drugi mogu imati drukčije mišljenje. Razvoj odgovornosti zato uvijek prati razvoj prava djeteta: pravo na sigurnost, igru, uvažavanje, izražavanje, privatnost, pripadanje i sudjelovanje u odlukama koje se odnose na njegov svakodnevni život u skupini.

2. IDENTITET I PROGRAMSKA ORIJENTACIJA VRTIĆA

2.1. Vizija, misija i posebnost Vrtića

Vizija Vrtića jest zajednica u kojoj dijete odrasta sigurno, prihvaćeno i radosno, u ozračju koje povezuje obiteljsku bliskost, igru, prirodu, zavičajnu pripadnost i suvremeno razumijevanje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Misija Vrtića jest u suradnji s roditeljima i lokalnom zajednicom oblikovati poticajno, uključivo i sigurno okruženje u kojem svako dijete može živjeti djetinjstvo u njegovoj sadašnjoj vrijednosti, razvijati samostalnost, radoznalost, kreativnost, odgovornost prema sebi, drugima i prirodi te doživjeti radost učenja.

Naziv Vrtića povezan je s autohtonom biljkom vrisak, prepoznatljivom za krški krajolik. Taj motiv izražava privrženost zavičaju, otpornost, prilagodljivost i brigu o prirodnoj baštini. Zavičaj nije izdvojeni sadržaj, nego dio svakodnevnog iskustva djece: prirodnine, godišnja doba, obiteljske priče, tradicijske igre, ljudi i mjesta iz neposrednoga okruženja ulaze u život skupine kada za djecu imaju stvarno značenje.

Vrtić njeguje ozračje obiteljske bliskosti, profesionalne odgovornosti i kulture dijaloga. Zaposlenici svojim znanjem, kompetencijama, vrijednostima i međusobnim odnosima oblikuju kvalitetu života djece. Roditelji se dosljedno i otvoreno uključuju u razgovor o potrebama djeteta, a stručni radnici preuzimaju odgovornost za stalno preispitivanje i unaprjeđivanje vlastite prakse.

2.2. Ciljevi i dobrobiti

Opći je cilj rada Vrtića stvaranje uvjeta za cjelovit razvoj svakoga djeteta uz priznavanje njegove individualnosti i razvojne razine, njegovanje uzajamnoga poštovanja i povjerenja, oblikovanje poticajne i razvojno primjerene sredine, kreiranje prilika za suradnju i izbor te jačanje autonomije, kompetencije i pozitivne slike o sebi.

U odnosu na dijete, Vrtić osigurava sigurnost, samopouzdanje i samopoštovanje, razumijevanje vlastitih potreba i potreba drugih, uspostavljanje kvalitetnih odnosa, istraživanje, stvaralaštvo, samostalnost u obavljanju aktivnosti, sposobnost dogovaranja i rješavanja problema, odgovorno ponašanje prema prirodnom i materijalnom okruženju te radost i dobrobit djetinjstva.

U odnosu na roditelje, cilj je pružati podršku afirmativnoj roditeljskoj ulozi, razvijati usklađeno partnersko djelovanje obitelji i Vrtića te osigurati pravodobnu, jasnu i dvosmjernu komunikaciju. U odnosu na stručne i ostale radnike, cilj je razvijati osobne i profesionalne kompetencije, odgovornost u osobnom i timskom radu, refleksivnu praksu i kulturu djelovanja usmjerenu na dijete.

U odnosu na prostor, vrijeme i materijale, cilj je organizirati funkcionalno, sigurno i estetski promišljeno okruženje koje promiče susret, komunikaciju i interakciju, omogućuje djetetu izbor i povlačenje iz grupnih zbivanja, nudi obilje dostupnih i razvojno primjerenih materijala te poštuje biološki ritam djece.

Djetetova dobrobit ostvaruje se kada su zadovoljene osnovne potrebe za hranom, kretanjem, odmorom, sigurnošću, nježnošću, prihvaćanjem, raznolikom stimulacijom i uzajamnom komunikacijom. U tom smislu program jednako vrednuje životno-praktične aktivnosti, samoposluživanje i brigu o sebi, funkcionalnu i simboličku igru, građenje i konstruiranje, igre s pravilima, istraživanje, umjetničko izražavanje, druženje, šetnje, svečanosti i druge oblike zajedničkoga života.

Razvoj stvaralačkih osobina podržava se kada dijete može iskreno izraziti osjećaj, potrebu, opažanje, zamisao i radoznalost, kada doživljava uspjeh bez uspoređivanja s drugima, kada smije pokušati ponovno i kada mu je dopušteno pronaći vlastito rješenje. Razvoj komunikacije obuhvaća govor, neverbalno izražavanje, pokret, glazbu, likovne, scenske i druge simboličke jezike. Takva raznolikost načina izražavanja osobito je važna za djecu koja se još ne mogu u potpunosti izraziti govorom ili kojima je potreban drukčiji put do sudjelovanja.

Vrtić zato ne daje prednost samo spoznajnim zadacima, nego istodobno njeguje emocionalnu sigurnost, socijalne odnose, pokret, zdravlje, stvaralaštvo i iskustveno učenje. Odrasli osiguravaju da se spriječe okolnosti koje djetetu mogu izazivati strah, tjeskobu, posramljenost, dugo mirovanje, dosadu ili pretjeranu odgovornost za uspjeh aktivnosti. Planirani poticaji uvijek ostavljaju prostor za spontane interese djece.

2.3. Strategije podrške djetetovu učenju

Odgojitelji podržavaju aktivno i suradničko učenje djece stvaranjem prostornoga, materijalnoga, vremenskoga, socijalno-emocionalnoga i komunikacijskoga konteksta. Dijete u procesu aktivnog učenja inicira aktivnosti na temelju vlastitih interesa, bira materijale, donosi odluke o načinu njihova korištenja, manipulira, preoblikuje, kombinira, koristi osjetila i verbalizira iskustvo. Zadaća odrasloga nije preuzeti taj proces, nego ga učiniti bogatijim, sigurnijim i smislenijim.

Prostorno-materijalni kontekst omogućuje slobodan izbor aktivnosti djeci različitih interesa i razvojnih razina te međusobnu interakciju. Materijali su raspoređeni tako da ih djeca mogu samostalno dohvatiti, koristiti i vratiti. Raznovrsnost, količina i otvorenost materijala promiču neovisnost, autonomiju i učenje činjenjem, a promišljen raspored centara omogućuje rad u manjim i većim skupinama, ali i mirnu individualnu aktivnost.

Vremenski kontekst organizira se fleksibilno, u skladu s potrebama, interesima i biološkim ritmom djece. Svaki trenutak djetetova života u Vrtiću ima odgojno-obrazovni potencijal: dolazak, presvlačenje, obrok, pospremanje, čekanje, odmor, odlazak i spontani razgovori prilika su za razvoj samostalnosti, komunikacije, socijalnih vještina i osjećaja pripadanja.

Komunikacijski kontekst temelji se na empatiji, emocionalnoj dostupnosti odrasloga, aktivnom slušanju, otvorenim pitanjima i jasnim povratnim informacijama. Odgojitelj prati verbalnu i neverbalnu komunikaciju djeteta, verbalizira njegova iskustva, pomaže mu prepoznati osjećaje i posljedice postupaka, dogovoriti pravila i pronaći prihvatljive načine rješavanja sukoba. Na taj se način podržava razvoj samoregulacije, sigurnosti i povjerenja.

2.4. Programski profil, nositelji i način ostvarivanja

Vrtić ostvaruje redoviti cjelodnevni desetsatni program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi za djecu rane i predškolske dobi. Program se ostvaruje pet dana u tjednu tijekom pedagoške godine, a konkretno radno vrijeme i dnevna organizacija utvrđuju se godišnjim planom i programom rada, prema potrebama djece i roditelja te organizacijskim mogućnostima Vrtića.

Programski okvir	Djeca i organizacija	Namjena
Redoviti cjelodnevni jaslički program	Djeca od navršene prve do treće godine života; jedna mješovita jaslička skupina.	Cjelovita podrška njezi, prilagodbi, igri, odnosima i učenju u ranoj dobi.
Redoviti cjelodnevni vrtićki program	Djeca od navršene treće godine života do polaska u školu; dvije mješovite vrtićke skupine.	Cjelovit razvoj, odgoj i učenje u zajednici djece i odraslih.

Programski okvir	Djeca i organizacija	Namjena
Program predškole	Djeca u godini prije polaska u osnovnu školu, integrirano u redoviti program; prema potrebi i za djecu koja ne pohađaju redoviti program.	Kontinuitet razvoja, odgoja i učenja te podrška prijelazu u osnovnu školu.

Organizacijski kapacitet verificiranog programa obuhvaća jednu mješovitu jasličku skupinu do 12 djece i dvije mješovite vrtićke skupine do 20 djece, odnosno ukupno do 52 djece, uz primjenu važećih normativa. U ovom razdoblju skupine djeluju pod nazivima Leptirići, Pčelice i Ptičice. Godišnji plan i program rada utvrđuje stvarno stanje upisa, dobnu strukturu, broj djece i organizaciju rada za svaku pedagošku godinu.

Nositelji ostvarivanja Kurikuluma su ravnatelj, odgojitelji, stručni suradnici, zdravstveni voditelj i ostali radnici Vrtića, svatko u okviru svoje stručne uloge i odgovornosti. Roditelji i skrbnici partneri su Vrtića, a lokalna zajednica, ustanove i stručnjaci izvan Vrtića uključuju se prema potrebama djece i planu suradnje.

Odgojitelj je posrednik, sugovornik, promatrač, slušač i poticatelj. Prati interese i razvoj djece, organizira okruženje, zajednički promišlja s kolegama, dokumentira procese i prilagođava podršku djetetu i skupini. Ravnatelj i stručni suradnici podržavaju kvalitetu rada, stručni razvoj, suradnju s roditeljima, individualizaciju, dokumentiranje i vrednovanje prakse. Zdravstveni voditelj sudjeluje u osiguravanju i unaprjeđivanju zdravlja djece, preventivnom radu, praćenju zdravstvenih potreba, prehrani i zdravstveno-higijenskim uvjetima.

Kraći, posebni i drugi programi mogu se uvoditi prema potrebama djece i roditelja, uz prethodno ispunjenje propisanih uvjeta i potrebnih odobrenja. Ovaj Kurikulum ne predstavlja odluku o izvođenju takvih programa niti zamjenjuje postupke potrebne za njihovu verifikaciju ili organizaciju.

2.5. Vremenik aktivnosti

Vremenik aktivnosti utvrđuje kontinuitet rada tijekom cijelog razdoblja primjene Kurikuluma. Njime se ne propisuje unaprijed zatvoren raspored aktivnosti za pet godina, nego se određuje okvir unutar kojega se trajna kurikularna usmjerenja ostvaruju kontinuirano, a njihova se godišnja dinamika razrađuje godišnjim planom i programom rada.

Aktivnost	Vremenski okvir	Način praćenja
Redoviti cjelodnevni program	Svaka pedagoška godina, od 1. rujna do 31. kolovoza.	Pedagoška dokumentacija, stručne refleksije i godišnja analiza.
Kurikularna usmjerenja i poticajno okruženje	Kontinuirano tijekom petogodišnjeg razdoblja.	Dokumentiranje procesa, timsko promišljanje i prilagodba okruženja.
Projekti, suradnja s roditeljima i lokalnom zajednicom	Određuju se svake pedagoške godine prema interesima djece i mogućnostima zajednice.	Godišnji plan i program rada, dokumentacija projekata i evaluacija.
Program predškole	Kontinuirano u redovitom programu; za djecu koja ne pohađaju Vrtić prema posebnoj godišnjoj organizaciji.	Praćenje dobrobiti, participacije i razvoja kompetencija.
Samovrednovanje i izvješćivanje	Kontinuirano, periodično i na kraju svake pedagoške godine; završno u 2030./2031.	Analiza prakse, razgovori, ankete, stručna izvješća i zaključci za daljnji razvoj.

3. ORGANIZACIJA PROSTORNO-MATERIJALNOG OKRUŽENJA

3.1. Centri aktivnosti, materijali i otvoreni prostor

Prostor u Vrtiću promatra se kao aktivni čimbenik učenja i kao mjesto radosnog življenja, druženja, igre, odgoja i obrazovanja djece i odraslih. Sobe dnevnog boravka, zajednički prostori i vanjski prostor organiziraju se tako da svojom funkcionalnošću, sigurnošću i estetikom pozivaju djecu na akciju, istraživanje, suradnju i boravak u manjim skupinama.

U mješovitim skupinama oblikuju se, prema interesima djece i razvoju projekata, obiteljski i dramski centar, istraživačko-spoznajni centar, građevni centar, likovni centar, centar za početno opismenjavanje i predmatematička iskustva te drugi privremeni ili trajni centri. Obiteljski i dramski centar omogućuje proradu svakodnevnih iskustava, simboličku igru, socijalnu integraciju i razvoj empatije; istraživački centar nudi povećala, vage, posude za mjerenje, magnete, prirodnine i druge materijale za opažanje i eksperimentiranje; građevni centar potiče

prostorno, konstruktivno i geometrijsko mišljenje, a likovni centar autonomiju u izboru materijala i načina izražavanja.

Centar za početno opismenjavanje i predmatematička iskustva sadrži slikovnice, slovarice, magnetna slova, različite grafičke simbole, brojevne matrice, materijale za nizanje, klasificiranje, uspoređivanje i mjerenje. Materijali se ne koriste radi uvježbavanja školskih sadržaja, nego radi razvoja jezika, fine motorike, logičkog mišljenja, radoznalosti i komunikacije u aktivnosti koja ima smisla za dijete.

Za djecu rane dobi prostor uključuje meke elemente, strunjače, niske prepreke, materijale za puzanje, prohodavanje i penjanje, umetanje, slaganje, građenje, opip i istraživanje. Vanjski prostor koristi se svakodnevno, kada to dopuštaju uvjeti, za slobodno kretanje, motoričke izazove, promatranje prirode, istraživanje, sadnju, igru pijeskom i vodom te zajedničku brigu o prostoru.

Materijali su dostupni, sigurni, raznovrsni, razvojno primjereni i otvoreni za različite načine uporabe. Osobita se vrijednost daje prirodninama, neoblikovanom i recikliranom materijalu, slikovnicama, umjetničkim i konstrukcijskim materijalima, sredstvima za opažanje i istraživanje te primjerenim digitalnim izvorima i uređajima. Nabava, obnavljanje i prilagodba materijala planiraju se godišnje, na temelju dokumentiranih interesa djece i procjene kvalitete okruženja.

3.2. Estetika prostora i dokumentiranje procesa

Vizualni identitet unutarnjih prostora Vrtića odražava suvremeni pedagoški pristup u kojem prostor komunicira s djetetom, potiče njegovu autonomiju i svjedoči o procesima učenja. Uređenje se temelji na preglednosti, funkcionalnosti, prirodnim i ugodnim tonovima te izbjegavanju vizualne preopterećenosti. Prednost se daje autentičnim dječjim radovima, fotografijama, zajedničkim radovima i materijalima koji su nastali u životu skupine, a ne unaprijed izrađenim dekoracijama.

Panoi, ogledala, izložbene police i dokumentacijski prikazi postavljaju se tako da ih djeca mogu samostalno promatrati i koristiti. Djeca se mogu vraćati svojim radovima, komentarima i pitanjima, uspoređivati ranije i sadašnje pokušaje te dijeliti svoja otkrića s vršnjacima i odraslima. Takva vidljivost procesa učenja jača osjećaj pripadanja, ponosa i samopoštovanja.

Panoi u hodnicima i sobama nisu statični. Odgojitelji i djeca na njih postupno unose dječja pitanja, hipoteze, fotografije rada, zapise razgovora, crteže i druge tragove procesa. Dokumentacija je namijenjena djeci, roditeljima i stručnim radnicima: omogućuje zajedničko prisjećanje, razumijevanje tijeka projekta i promišljanje sljedećih poticaja.

4. SOCIO-EMOCIONALNA KLIMA I FLEKSIBILAN RITAM DANA

Kvaliteta odnosa između odgojitelja i djeteta, kao i među djecom, temelj je na kojem se gradi djetetova sigurnost, samopoštovanje i spremnost na istraživanje. U Vrtiću se njeguje klima uzajamnoga uvažavanja, bez etiketiranja, ponižavanja i postupaka koji zastrašuju dijete. Odrasli postavljaju jasne i razvojno primjerene granice, a pri tome poštuju dostojanstvo djeteta i pomažu mu razumjeti osjećaje, posljedice i prihvatljive načine ponašanja.

Dobna mješovitost skupina omogućuje bogatu socijalnu dinamiku: starija i mlađa djeca promatraju jedni druge, surađuju, pregovaraju i uče dijeliti prostor, materijale i pažnju odraslih. Starija djeca mogu biti pozitivan model mlađima, ali nisu opterećena ulogom pomoćnika odraslih. Svako dijete ima pravo na vlastitu inicijativu, na sigurnu pripadnost skupini i na podršku kada se teško uključuje, pregovara ili regulira osjećaje.

Pravila zajedničkog života dogovaraju se s djecom na njima razumljiv način, a prema potrebi prikazuju slikom, znakom ili dječjim riječima. Sukobi se ne promatraju kao neuspjeh skupine, nego kao prilika za učenje prepoznavanja potreba, slušanja drugoga, pregovaranja i pronalaženja rješenja. Odgojitelj je prisutan, pomaže verbalizirati situaciju i brine da su sva djeca sigurna.

Ritam dana nije strogo određen satnicom, nego prati biološke potrebe djece i organizaciju redovitoga programa. Prihvat, obroci, higijena, slobodno strukturirana igra, zajednički susreti, integrirani odgojno-obrazovni rad, boravak na otvorenome, odmor, mirne aktivnosti i odlazak kući ostvaruju se bez nepotrebne žurbe. Tranzicije se pripremaju najavom, pjesmom, brojalicom, razgovorom ili drugim djetetu razumljivim znakom, kako bi djeca imala vrijeme dovršiti započetu aktivnost i postupno se uključiti u sljedeću rutinu.

Obroci su prilika za razvoj samostalnosti, komunikacije i kulture zajedničkoga života. Djeca, u skladu s dobi i mogućnostima, sudjeluju u pripremi prostora, izboru količine hrane, uporabi pribora, pospremanju i brizi o higijeni. Vrijeme odmora organizira se uz uvažavanje potrebe djece za snom, mirom i tihom aktivnošću; dijete se ne prisiljava na spavanje, nego mu se osigurava primjeren oblik odmora.

5. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD PO ODGOJNIM SKUPINAMA

5.1. Komunikacija, rana pismenost i istraživačko učenje

Rana pismenost u Kurikulumu ne podrazumijeva rano, formalno učenje pisanja i čitanja, nego stvaranje poticajne jezične sredine koja kod djeteta prirodno budi interes za govor, priču, pisanu riječ, simbole i različite načine izražavanja. U svim skupinama dostupne su kvalitetne slikovnice i dječja književnost, a prostor uključuje materijale koji omogućuju djetetu da primijeti funkciju

pisane komunikacije: vlastito ime, oznake prostora, poruke, liste, crteže, knjige, razglednice, kataloge, bilježnice i različita sredstva za bilježenje.

Jezične igre razvijaju se kroz razgovor, pričanje, rimu, brojalice, pjesme, opisivanje događaja, dramatizaciju, istraživanje zvukova riječi, pljeskanje slogova i druge oblike igre riječima. Čitanje naglas provodi se redovito i interaktivno: djeca promatraju naslovnicu, iznose pretpostavke, postavljaju pitanja, povezuju priču s vlastitim iskustvom i razgovaraju o osjećajima i postupcima likova. Na taj se način razvijaju slušanje, razumijevanje, rječnik, mašta i kritičko mišljenje.

Matematička i prirodoslovna iskustva polaze od djetetove radoznalosti. Djeca uspoređuju, razvrstavaju, mjere, broje, procjenjuju, uočavaju uzorke, grade, opažaju promjene, postavljaju pitanja i provjeravaju pretpostavke. Prirodnine krškoga kraja, voda, pijesak, svjetlo, sjena, biljni i životinjski svijet, predmeti svakodnevnoga života te građenje i konstruiranje vrijedni su izvori istraživačkoga učenja.

Portfolio i druga razvojna dokumentacija ne služe skupljanju svih dječjih radova, niti uspoređivanju djece, nego stvaranju smislenoga traga djetetovih interesa, pitanja, pokušaja i promjena. Mogu sadržavati odabrane radove, fotografije, dječje izjave, anegdotske bilješke, zajedničke refleksije i drugi materijal koji djetetu, roditelju i odgojitelju pomaže razumjeti tijek učenja.

Odgojitelji stvaraju uvjete da djeca samostalno rukuju knjigama i drugim tiskanim materijalima, da postavljaju pitanja o značenju riječi i znakova, da osmišljavaju priče, zajednički sastavljaju poruke, bilježe ideje crtežom ili drugim znakovima te da imaju priliku slušati i pripovijedati. Djetetovo zanimanje za slova, brojeve i pisanje prihvaća se i podržava bez požurivanja, normiranja ili pretvaranja interesa u obvezni program za cijelu skupinu.

Istraživačko učenje zahtijeva da dijete vidi kako su njegovi pokušaji, pogreške i pitanja vrijedni. Odgojitelj umjesto gotovog odgovora može ponuditi materijal, postaviti pitanje, predložiti usporedbu ili pomoći djeci da se vrate ranijem opažanju. Tako se razvijaju radoznalost, učenje kako učiti, sposobnost argumentiranja, ustrajnost i doživljaj da dijete može utjecati na tijek vlastitoga učenja.

5.2. Djeca rane dobi Leptirići

Skupina Leptirići okuplja djecu rane dobi. Kurikularni je fokus na postupnoj prilagodbi, osjećaju sigurnosti i pripadanja, stvaranju odnosa povjerenja, njezi, komunikaciji, pokretu, senzomotoričkom istraživanju i prvim iskustvima zajedništva. Odgojitelji osiguravaju predvidive, ali fleksibilne rutine, toplu emocionalnu dostupnost i bogato osjetilno okruženje.

Senzomotorički razvoj potiče se sigurnim puzanjem, prohodavanjem, uspinjanjem, svladavanjem niskih prepreka, manipulacijom, slaganjem, umetanjem, građenjem i istraživanjem različitih tekstura. Djeci se nude taktilne kutije, prirodnine, voda, materijali različite temperature i strukture te drugi poticaji koji su sigurni, razvojno primjereni i dostupni uz nadzor odrasloga.

Razvoj govora i komunikacije potiče se intenzivnom verbalnom interakcijom tijekom njege, hranjenja, oblačenja, kretanja i igre. Odgojitelji imenuju radnje i osjećaje, odgovaraju na dječje pokušaje komunikacije, koriste kratke ritmičke brojalice, pjesmice s pokretom, slikovnice od trajnih materijala, gestu, pogled i dodir. U središtu nije ubrzavanje razvoja, nego stvaranje odnosa u kojem se dijete osjeća viđenim, razumijenim i slobodnim izraziti se.

Suradnja s roditeljima osobito je važna tijekom prilagodbe. Inicijalni razgovori, razmjena informacija o ritmu sna, prehrane, utješnim postupcima, navikama i obiteljskom kontekstu pomažu da se djetetu osigura kontinuitet između obiteljskog i vrtićkog života. Prilagodba se promatra kao proces djeteta, roditelja i odgojitelja te se organizira osjetljivo i individualizirano.

5.3. Mješovita skupina Pčelice

Mješovita skupina Pčelice okuplja djecu različite predškolske dobi. Rad skupine usmjeren je na razvoj vršnjačke suradnje, obiteljske atmosfere, osobne samostalnosti, emocionalne pismenosti, stvaralaštva i istraživanja. Dobna mješovitost omogućuje da mlađa djeca uče promatranjem i sudjelovanjem, a starija djeca kroz vlastitu inicijativu, pregovaranje i dijeljenje iskustva dodatno razvijaju odgovornost i socijalne kompetencije.

U svakodnevnim situacijama potiče se usvajanje higijenskih i praktičnih navika: pravilno pranje ruku, briga o odjeći i osobnim stvarima, samostalnost pri obroku, pospremanje materijala, briga o zajedničkom prostoru i postupno preuzimanje zadataka koji odgovaraju dobi djeteta. Cilj nije rano osamostaljivanje pod svaku cijenu, nego doživljaj djeteta da može učiniti ono za što je spremno i da dobiva podršku kada mu je potrebna.

Emocionalna pismenost razvija se kroz razgovor o osjećajima, dramsku igru, priče, slike, dječje sukobe i zajedničko promišljanje situacija. Materijali za prepoznavanje osjećaja mogu biti dostupni u prostoru, ali oni nisu zamjena za stvaran, empatičan odnos odrasloga s djetetom. Djecu se potiče imenovati što osjećaju, čuti što osjećaju drugi i pronaći način da izraze potrebu bez ugrožavanja sebe ili drugih.

Likovno, glazbeno, scensko i tjelesno izražavanje sastavni su dio svakodnevice Pčelica. Djeca slobodno slikaju, modeliraju, režu, lijepe, grade, osmišljavaju priče, stvaraju glazbu i pokret, sudjeluju u zajedničkim ostvarenjima te istražuju materijale bez unaprijed zadanoga istog modela za svu djecu.

U Pčelicama se posebno njeguje istraživanje odnosa čovjeka i prirode. Djeca mogu promatrati biljke, prikupljati i razvrstavati sigurne prirodnine, sudjelovati u sadnji i brizi o biljkama, ponovno koristiti materijale te razgovarati o tome kako čuvati prostor u kojem žive i igraju se. Takve aktivnosti povezuju razvoj praktičnih navika, odgovornosti, komunikacije, suradnje, prirodoslovnih iskustava i kreativnog izražavanja.

Odgojitelji prate koje se aktivnosti spontano razvijaju u dulje zajedničke igre i istraživanja. Primjerice, dječje zanimanje za kukce, gradnju skloništa, vodu, ambalažu, trgovinu ili obiteljske uloge može postati polazište za projekt, s materijalima i zadacima različite složenosti. Pri tome

se ne određuje unaprijed rezultat koji sva djeca moraju ostvariti, nego se vrednuje kvalitetno sudjelovanje, suradnja, dječje ideje i razvoj projekta.

5.4. Mješovita skupina Ptičice

Mješovita skupina Ptičice razvija ista temeljna kurikularna usmjerenja: zajedništvo djece različite dobi, samostalnost, suradnju, komunikaciju, istraživanje i stvaralaštvo. Poticaji se oblikuju diferencirano, kako bi mlađa djeca mogla sudjelovati kroz neposredno iskustvo, a starija djeca i djeca u godini prije polaska u školu kroz složenije probleme, duže zadržavanje u aktivnosti, dokumentiranje vlastitih ideja i zajedničko zaključivanje.

Predčitalačke vještine razvijaju se kroz jezične igre, rimu, ritam, podjelu riječi na slogove, uočavanje glasova u riječima, opisivanje, pripovijedanje i susret sa slovima u smislenom kontekstu. Razvoj predmatematičkih pojmova potiče se povezivanjem količine i broja, klasifikacijom, uspoređivanjem, uočavanjem prostornih odnosa, geometrijskih oblika i tijela te rješavanjem problemskih situacija s konkretnim materijalima.

Fina motorika, koordinacija oka i ruke te interes za grafičko izražavanje potiču se rezanjem, lijepljenjem, nizanjem, modeliranjem, crtanjem, pisanjem znakova prema vlastitome interesu, građenjem i rukovanjem raznovrsnim materijalima. Takve se aktivnosti ne svode na obvezne grafomotoričke vježbe ni na procjenu školske zrelosti, nego na bogato iskustvo manipulacije, izražavanja i ustrajnosti u djetetu smislenom radu.

Odgojitelji promatraju kako djeca uspostavljaju odnose, rješavaju probleme, izražavaju ideje i koriste materijale te prema tome obogaćuju prostor i predlažu nove poticaje. Planovi rada skupine ne postavljaju se kao nepromjenjiv niz tema, nego se tijekom godine razvijaju u odnosu na dječja pitanja, iskustva, obiteljski i zavičajni kontekst te zajedničke projekte.

U Ptičicama se osobito mogu razvijati istraživanja promjena u prirodi i zajednici: promatranje vremena, sjene, vode, biljaka, ptica, tla i drugih pojava, vođenje jednostavnih dječjih zapisa, usporedba materijala, mjerenje i prikazivanje podataka na djeci razumljiv način. Takve aktivnosti ostaju dio igre i projekta; njihova vrijednost nije u točnom odgovoru, nego u djetetovu opažanju, postavljanju pretpostavki, provjeravanju i razgovoru s drugima.

Djeci se omogućuje dovoljno vremena za koncentraciju i dovršavanje aktivnosti kada to ona žele, kao i pravo da prekinu ili promijene aktivnost. Ustrajnost se ne razvija nametanjem dugoga sjedenja ili istoga zadatka, nego postupnim povećanjem djetetove uključenosti u izazov koji mu je smislen, uz podršku odrasloga i mogućnost da samostalno uoči vlastiti napredak.

Glazbeno, likovno, plesno, dramsko i scensko izražavanje razvija se kao prirodan dio života skupine. Djeca slušaju, stvaraju i izvode zvukove, pjevaju, kreću se, oblikuju materijale, zamišljaju uloge, grade scene, pripovijedaju i predstavljaju vlastite ideje. Kvaliteta rada ne mjeri se jednakošću završnih uradaka, nego bogatstvom procesa, slobodom izražavanja, dječjim zadovoljstvom i mogućnošću da se različiti načini stvaranja uvaže i podijele s drugima.

6. ODRŽIVOST I RAZVOJ EKOLOŠKE SVIJESTI

Briga o prirodi, održivost i zavičajna pripadnost trajna su usmjerenja Vrtića. Djeca upoznaju prirodno i društveno okruženje Ciste Provo i Imotske krajine kroz boravak na otvorenome, opažanje sezonskih promjena, istraživanje prirodnina, brigu o biljkama, odgovorno postupanje s materijalima, ponovno korištenje i razvrstavanje otpada te susrete s ljudima i ustanovama iz zajednice.

U svakodnevnome životu skupine razvijaju se navike racionalnoga korištenja vode, papira, energije i materijala, održavanja čistoće zajedničkoga prostora te razvrstavanja otpada. U sobama se, prema mogućnostima, oblikuju mali ekološki otoci ili drugi djeci razumljivi sustavi za odvojeno prikupljanje papira, plastike i biootpada. Važniji od samoga označavanja spremnika jesu razgovor, promatranje posljedica i iskustvo djeteta da njegovo ponašanje može pridonijeti brizi o zajedničkom prostoru.

Neoblikovani i reciklirani materijali redovito se koriste u građevnim, istraživačkim, likovnim i dramskim aktivnostima. Kartonske kutije, tuljci, čepovi, ambalaža, tkanine, drvo, kamen, grančice i drugi sigurni materijali mogu postati makete, igre, instrumenti, scenski rekviziti ili materijali za pokuse. Djeca tako uče da predmet može imati različitu namjenu, razvijaju maštu i uočavaju mogućnost smanjenja otpada.

Ekološki datumi, prigodne akcije, sadnja i briga o biljkama mogu biti poticaj za rad, ali nisu sami po sebi cilj. Njihova konkretna provedba ovisi o interesima djece, uvjetima, vremenu i godišnjem planu i programu rada. Kontinuirana vrijednost Kurikuluma jest stvaranje odnosa prema prirodi koji se živi kroz svakodnevne odluke i iskustva, a ne samo kroz prigodne aktivnosti.

U razvoju ekološke svijesti djeca imaju priliku uočavati vezu između vlastitih postupaka i kvalitete prostora u kojem žive: pospremanje nakon igre, odgovorno korištenje vode, čuvanje biljaka, briga o dvorištu, odvajanje materijala i ponovno korištenje predmeta. Odrasli pritom ne koriste ekološke teme za moraliziranje, nego djeci pružaju konkretna iskustva, razgovor i mogućnost da zajednički odlučuju o malim promjenama u prostoru i svakodnevnim navikama.

7. PROJEKTNI RAD

Projektni rad jedan je od oblika integriranoga kurikuluma. Projekt se razvija iz dječjih pitanja, interesa, iskustava i uočenih pojava. Njegov se tijek ne može u potpunosti unaprijed isplanirati: djeca i odrasli tijekom procesa postavljaju nova pitanja, mijenjaju pretpostavke, biraju materijale, uvode nove suradnike i otkrivaju različite načine istraživanja i izražavanja.

Projekti „Mali čuvari prirode” i „Godišnja doba” vrijedna su početna iskustva Vrtića. Prvi povezuje razvrstavanje otpada, ponovno korištenje materijala, brigu o biljkama i odgovornost za zajednički prostor. Drugi povezuje promatranje sezonskih promjena, meteorološka iskustva, prirodnine, životinjski i biljni svijet, zavičajne običaje, istraživanje, mjerenje, likovno i drugo stvaralačko izražavanje.

Ta se usmjerenja mogu tijekom petogodišnjega razdoblja nastavljati, mijenjati, povezivati s drugim dječjim interesima ili prerasti u nove projekte. Njihova konkretna tema, tijek, trajanje, dokumentacija, suradnici i završne prezentacije određuju se godišnjim planom i programom rada. Na taj se način čuva stručna vrijednost projekta kao otvorenoga procesa, a istodobno se u Kurikulumu zadržava prepoznatljiv identitet Vrtića.

Projekt se dokumentira kroz dječja pitanja, crteže, fotografije, zapise razgovora, privremene zbirke materijala, zajedničke zaključke i druge tragove procesa. Djeca imaju pravo na promjenu interesa, na nedovršeni pokušaj i na različite načine sudjelovanja. Završna prezentacija, ako je primjerena projektu, ne služi dokazivanju unaprijed propisanoga rezultata, nego dijeljenju procesa s djecom, roditeljima i zajednicom.

U radu na projektu odrasli prate ravnotežu između vlastite inicijative i dječje participacije. Odgojitelj može pokrenuti pitanje, ponuditi materijal ili povezati skupinu s lokalnim suradnikom, ali smjer projekta ostaje otvoren za dječja pitanja. Projekt tako može obuhvatiti istraživanje, igru, mjerenje, crtanje, čitanje, razgovor, pokus, gradnju, posjet, fotografiranje, stvaranje izložbe ili drugi oblik rada koji prirodno proizlazi iz procesa.

Projektni rad ostvaruje i važnu društvenu vrijednost: djeca uče da se znanje može stvarati u suradnji, da se različite ideje mogu čuti i mijenjati te da njihova pitanja imaju mjesto u životu skupine. To je osobito važno u dobno mješovitim skupinama, gdje se iste pojave mogu istraživati na različitim razinama složenosti, bez izdvajanja djece u strogo dobne ili školske zadatke.

8. INTEGRIRANI PROGRAM PREDŠKOLE I PRIJELAZ U ŠKOLU

Program predškole za djecu koja pohađaju Vrtić ostvaruje se integrirano u redoviti program, u mješovitim vrtićkim skupinama, u skladu s potrebama, interesima i razvojnim mogućnostima svakog djeteta. Njegova je svrha osigurati bogata iskustva igre i učenja, emocionalnu i socijalnu sigurnost, razvoj kompetencija i kvalitetan kontinuitet djetetova razvoja, odgoja i učenja.

U radu s djecom u godini prije polaska u školu osobito se podupiru komunikacija, suradnja, samostalnost, odgovornost u svakodnevnim situacijama, inicijativnost, radoznalost, kreativnost, motorička iskustva, ustrajnost i mogućnost da dijete izrazi vlastite ideje. Razvijanje tih kompetencija nije izdvojeno od života skupine: ostvaruje se u igri, projektima, čitanju, istraživanju, kretanju, obrocima, dogovorima, stvaralaštvu i odnosima s drugom djecom i odraslima.

Program predškole ne sadrži elemente školifikacije. Ne organizira se kao izdvojena nastava, ne temelji se na testiranju školske zrelosti, radnim listićima ni obveznim grafomotoričkim vježbama. Razvoj komunikacijskih, istraživačkih, stvaralačkih, motoričkih, osobnih i socijalnih kompetencija potiče se u svakodnevnim, smislenim i integriranim situacijama.

Za djecu koja ne pohađaju redoviti program Vrtić će, ako se za to pojavi potreba, organizirati program predškole u skladu s važećim propisima i godišnjim planom i programom rada. Za tu se djecu utvrđuju fond sati, raspored provedbe, nositelji i drugi organizacijski elementi godišnjim dokumentom. Propisano trajanje programa za djecu koja nisu polaznici redovitoga programa ne prenosi se kao zasebna obveza na djecu koja već pohađaju redoviti program Vrtića.

Suradnja s osnovnom školom ostvaruje se radi podrške djetetu i obitelji pri prijelazu. Posjeti, susreti, zajedničke aktivnosti i razmjena informacija planiraju se u dogovoru s roditeljima i školom, vodeći računa o dobrobiti djeteta, zavičajnom kontekstu i stvarnim mogućnostima suradnje. Njihova svrha nije simulacija školskoga rada, nego stvaranje osjećaja sigurnosti, kontinuiteta i pripadanja novoj zajednici.

9. INKLUZIVNOST I INDIVIDUALIZIRANA PODRŠKA

Vrtić razvija uključivu kulturu u kojoj se svako dijete prihvaća kao ravnopravan član zajednice. Razlike u razvojnim mogućnostima, komunikaciji, zdravlju, obiteljskoj kulturi, jeziku, interesima i načinu učenja uvažavaju se u oblikovanju prostora, materijala, odnosa, ritma i načina sudjelovanja djece.

Odgojitelji kontinuirano promatraju djetetovu participaciju, interese, komunikaciju, motoričke i druge razvojne pokazatelje, uvijek polazeći od njegovih snaga i potreba. Kada dijete treba dodatnu podršku, odgojitelji, stručni suradnici i zdravstveni voditelj surađuju s roditeljima te, prema potrebi, s nadležnim vanjskim stručnjacima i ustanovama. Roditelj se pravodobno, stručno i s poštovanjem uključuje u razgovor o opažanjima i mogućim oblicima podrške.

Prilagodbe se planiraju individualno, uz poštovanje propisanih uvjeta za uključivanje djece s teškoćama u razvoju. Mogu se odnositi na organizaciju prostora, materijala, komunikacije, ritma, načina davanja uputa, podrške odrasloga i drugih elemenata koji djetetu omogućuju sigurnost i smisleno sudjelovanje u životu skupine. Dijete se ne etiketira, nego se uočavaju i razvijaju njegove sačuvane mogućnosti, interesi i jake strane.

Djeci s izraženim interesima i potencijalima omogućuju se složeniji, otvoreni i obogaćeni poticaji unutar redovitoga programa: istraživački materijali, problemske situacije, enciklopedije, konstruktivni izazovi, umjetnički i drugi sadržaji. Ovo poglavlje ne predstavlja zaseban program za darovitu djecu, nego usmjerenje za prepoznavanje i podršku potencijalima svakog djeteta.

10. ZDRAVLJE, NJEGA, PREHRANA I SIGURNOST DJECE

Zdravlje, njega, prehrana i sigurnost sastavni su dio cjelovitoga programa Vrtića. Cilj je osigurati uvjete za optimalan razvoj djece, očuvanje i unaprjeđivanje njihova zdravlja, usvajanje higijenskih i prehrambenih navika te stvaranje sigurnoga fizičkog, organizacijskog i socijalnog okruženja. U tome sudjeluju odgojitelji, zdravstveni voditelj, ravnatelj, ostali radnici, roditelji i, na djeci primjeren način, djeca.

U desetsatnome programu osigurava se prehrana u skladu s važećim normativima, zdravstvenim potrebama djece i organizacijom rada. Obroci se planiraju i ostvaruju kao dio zdravstvene skrbi, ali i kao razvojno vrijedne svakodnevne situacije u kojima djeca usvajaju kulturu prehrane, samostalnost, higijenske navike i odgovoran odnos prema hrani.

Zdravstveni voditelj u suradnji s ostalim radnicima prati i unaprjeđuje zdravstveno-higijenske uvjete, preventivne mjere, prehranu, zdravstvene potrebe djece i suradnju s roditeljima te nadležnim ustanovama. Konkretnu dinamiku zdravstvenih aktivnosti, edukacija, preventivnih mjera i suradnje utvrđuje godišnji plan i program rada te drugi mjerodavni akti i protokoli.

Sigurnost djece temeljna je pretpostavka njihove dobrobiti i aktivnog sudjelovanja. Vrtić osigurava sigurno prostorno-materijalno, organizacijsko i socijalno okruženje, razvija kulturu prevencije, potiče djecu na odgovorno ponašanje prema sebi i drugima te postupa prema propisima i internim protokolima u situacijama koje mogu ugroziti dijete.

Aktivnosti izvan Vrtića planiraju se uz procjenu sigurnosnih uvjeta, primjerenu organizaciju, suradnju s roditeljima i primjenu važećih sigurnosnih protokola. Godišnji plan i program rada utvrđuje konkretne posjete, šetnje, izlete, suradnike i organizacijske mjere; pojedinačni sigurnosni postupci razrađuju se posebnim protokolima, a ne ovim Kurikulumom.

U svakodnevnom radu potiče se razvoj zdravstvenih i higijenskih navika: pranje ruku, briga o osobnoj i zajedničkoj higijeni, primjereno odijevanje, kretanje, boravak na svježem zraku, razumijevanje potrebe za odmorom i odgovoran odnos prema tijelu. Djeca te navike ne usvajaju prvenstveno kroz poučavanje, nego kroz dosljedno organizirano okruženje, primjer odraslih i mogućnost da ih primjenjuju u stvarnim situacijama.

Tjelesni razvoj potiče se kroz svakodnevno slobodno i organizirano kretanje: puzanje, hodanje, trčanje, skakanje, penjanje, provlačenje, guranje, vučenje, bacanje, hvatanje, nošenje, kotrljanje, ples i druge oblike kretanja koji su primjereni dobi, mogućnostima i sigurnosnim uvjetima. Svrha takvih iskustava nije postizanje jedinstvenoga motoričkog standarda, nego radost kretanja, osjećaj vlastitoga tijela, samopouzdanje i očuvanje zdravlja.

11. PROFESIONALNI RAZVOJ I REFLEKSIVNA PRAKSA

Kvaliteta Kurikuluma razvija se zajedno s profesionalnim razvojem radnika Vrtića. Odgojitelji i drugi stručni radnici promatraju vlastitu praksu, razmjenjuju iskustva, surađuju u timovima, sudjeluju na stručnim skupovima, proučavaju stručnu literaturu i uče iz dokumentiranih procesa rada s djecom.

Stručno usavršavanje provodi se individualno, unutar ustanove i izvan nje. Obuhvaća praćenje stručne literature, savjetovanja, radionice, stručne aktive, odgojiteljska vijeća, supervizijske ili refleksivne razgovore, edukacije u organizaciji nadležnih ustanova i drugih relevantnih stručnih organizatora te druge oblike koji odgovaraju potrebama Vrtića i radnika.

Prioritetne teme stručnog razvoja tijekom razdoblja primjene Kurikuluma odnose se na kvalitetu odnosa i komunikacije, oblikovanje poticajnog okruženja, inkluzivnost, zdravlje i sigurnost djece, projektni rad, partnerstvo s roditeljima, dokumentiranje i samovrednovanje. Godišnje teme, nositelji i dinamika utvrđuju se godišnjim planom i programom rada, na temelju uočenih potreba i zaključaka vrednovanja.

Refleksivna praksa znači da odgojitelj i drugi stručni radnici promatraju vlastito djelovanje i postavljaju pitanja o tome što je djeci omogućeno, što ih je zainteresiralo, kakve su odnose uspostavila, koji su materijali i prostorna rješenja bili poticajni te što je potrebno promijeniti. Takvo promišljanje nije nadzor radi formalne provjere, nego profesionalni način učenja iz vlastite prakse.

12. PARTNERSTVO S RODITELJIMA I SKRBNICIMA

Obitelj i Vrtić dijele odgovornost za dobrobit djeteta. Roditelji i skrbnici poštuju se kao ravnopravni partneri s vlastitim znanjima, iskustvima, vrijednostima i pravom na obaviještenost i sudjelovanje. Partnerstvo se gradi kroz inicijalne razgovore, svakodnevnu komunikaciju, individualne razgovore, roditeljske sastanke, radionice, uvid u dokumentaciju procesa, zajedničke aktivnosti i savjetodavnu podršku.

Inicijalni razgovori pružaju priliku da roditelj i odgojitelj razmijene informacije o djetetovim navikama, interesima, potrebama, zdravstvenim i drugim važnim okolnostima te dogovore postupke koji olakšavaju prilagodbu i svakodnevni boravak djeteta u Vrtiću. U procesu prilagodbe osobito se poštuju ritam djeteta i potreba roditelja za jasnim informacijama i podrškom.

Suradnja s roditeljima nije svedena na prijenos obavijesti. Ona uključuje dvosmjernu razmjenu informacija o potrebama, interesima i jakim stranama djeteta, zajedničko promišljanje podrške djetetu te mogućnost roditeljskog sudjelovanja u planiranju, ostvarivanju i vrednovanju odgojno-obrazovnoga procesa. Roditelji se mogu uključivati u projekte, prikupljanje materijala, predstavljanje zanimanja i iskustava, zajedničke akcije i druge oblike primjerene interesu djece i mogućnostima obitelji.

Godišnjim planom i programom rada određuju se konkretni oblici, teme i dinamika roditeljskih sastanaka, radionica, individualnih razgovora i drugih oblika suradnje. Pri odabiru tema polazi se od potreba djece i skupina, inicijativa roditelja te stručnih procjena radnika Vrtića.

13. POVEZIVANJE S LOKALNOM ZAJEDNICOM I TRADICIJOM

Vrtić je otvoren prema lokalnoj zajednici i razvija suradnju s Osnivačem, osnovnim školama, drugim vrtićima, knjižnicama, kulturnim, zdravstvenim, socijalnim, sportskim i drugim ustanovama, udrugama i pojedincima koji mogu pridonijeti dobrobiti djece i kvaliteti rada Vrtića.

Suradnja se planira pedagoški smisleno, polazeći od interesa djece, zavičajnoga konteksta, potreba obitelji i mogućnosti partnera. Posjeti, susreti, svečanosti, izleti i javne aktivnosti nisu sami sebi svrha, nego prilika za iskustveno učenje, razvoj odnosa sa zajednicom i obogaćivanje života djece.

Povezivanje s kulturnom i prirodnom baštinom zavičaja može uključivati tradicijske igre, priče, pjesme, običaje, biljke i prirodnine, susrete s ljudima različitih zanimanja, istraživanje mjesta u kojem djeca žive i stvaralačko izražavanje. Pri tome se poštuje različitost obiteljskih uvjerenja i identiteta te se izbjegava pretvaranje tradicije u unaprijed zadani sadržaj odvojen od stvarnog života djece.

Suradnja s osnovnom školom, zdravstvenim i drugim ustanovama, službama zaštite i spašavanja, kulturnim ustanovama i udrugama može se razvijati kroz posjete, radionice, zajedničke projekte i druge oblike rada. Konkretni partneri i aktivnosti za svaku se pedagošku godinu utvrđuju godišnjim planom i programom rada.

Kada se djeca susreću s ljudima različitih zanimanja, kulturnim sadržajima, javnim službama ili prirodnim i kulturnim mjestima u zajednici, odgojitelji takvo iskustvo pripremaju i nakon njega vraćaju u život skupine. Djeca mogu postavljati pitanja, prikupljati materijale, crtati, prepričavati, graditi ili razvijati projekt. Tako posjet ili susret postaje dio procesa učenja, a ne samo izdvojeni događaj.

14. DOKUMENTIRANJE, VREDNOVANJE I SAMOVREDNOVANJE

Dokumentiranje služi razumijevanju djeteta, njegova učenja i kvalitete odgojno-obrazovnoga procesa. Može uključivati bilješke odgojitelja, dječje izjave, radove, fotografije, snimke, dokumentaciju projekata, razvojne mape i zajedničke refleksije djece, odgojitelja i roditelja. Dokumentacija se prikuplja svrhovito, uz zaštitu privatnosti i dostojanstva djeteta, a koristi se za planiranje sljedećih poticaja, razgovor s roditeljima i profesionalno promišljanje prakse.

Vrednovanje je kontinuiran proces praćenja, analiziranja i unapređivanja prakse. Ne služi rangiranju djece ni utvrđivanju njihove školske spremnosti, nego prepoznavanju kvalitete okruženja, odnosa, participacije djece, ostvarivanja dobrobiti i potreba za promjenom. Odgojitelji promatraju vlastite postupke, dostupnost materijala, način na koji djeca koriste prostor, kvalitetu komunikacije, interese djece i rezultate zajedničkoga rada.

U vrednovanju sudjeluju odgojitelji, stručni suradnici, zdravstveni voditelj, ravnatelj, ostali radnici, roditelji i, na djeci primjeren način, djeca. Metode mogu uključivati stručne razgovore, refleksije, uvid u dokumentaciju, analizu projekata, ankete, upitnike, zajedničke rasprave i druga sredstva koja su primjerena svrsi vrednovanja. Godišnji plan i program rada određuje pojedine instrumente i dinamiku njihova korištenja.

Razina vrednovanja	**Sadržaj**	**Rezultat**
Kontinuirano	Opažanje djece, dokumentiranje procesa, refleksija odgojitelja i prilagodba okruženja.	Pravodobna podrška djetetu i unapređivanje svakodnevne prakse.
Godišnje	Analiza ostvarivanja GPP-a, projekata, suradnje, stručnog razvoja i organizacijskih uvjeta.	Polazišta za sljedeći GPP i, prema potrebi, prijedlog ciljane dopune Kurikuluma.
Završno za razdoblje	Cjelovita analiza ostvarenja Kurikuluma u pedagoškoj godini 2030./2031.	Polazište za izradu kurikuluma za sljedeće petogodišnje razdoblje.

Zaključci vrednovanja razmatraju se na stručnim tijelima Vrtića i koriste za daljnje unapređivanje rada. U tom se smislu samovrednovanje ne svodi na završno izvješće, nego postaje stalni dio profesionalne kulture Vrtića: sposobnost da se prepozna što je dobro ostvareno, što djeci nedostaje i što se može drukčije organizirati.

Pri analizi dokumentacije i vrednovanju odgojitelji ne pitaju samo jesu li proveli planiranu aktivnost, nego i što su djeca stvarno činila, čemu su se vraćala, u kojim su odnosima učila, što je u prostoru bilo poticajno, gdje su nailazila na prepreke i kako su odrasli na to odgovorili. Takav pristup pomiče pozornost s formalne realizacije plana na kvalitetu života i učenja djece.

Rezultati godišnjega vrednovanja služe kao polazište za iduću godišnju operacionalizaciju Kurikuluma. Završno vrednovanje u pedagoškoj godini 2030./2031. obuhvatit će ostvarivanje kurikularnih usmjerenja tijekom cijeloga razdoblja, razvoj uvjeta rada, suradnju s roditeljima i zajednicom, profesionalni razvoj te potrebe za izradom novoga petogodišnjega dokumenta.

15. ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Kurikulum donosi Upravno vijeće Dječjeg vrtića „Vrisak" Cista Provo za razdoblje 2026./2027. – 2030./2031. i primjenjuje se od dana donošenja.

Godišnji plan i program rada svake pedagoške godine izrađuje se u skladu s ovim Kurikulumom. Ako se tijekom njegova važenja pojavi potreba za izmjenom programa, organizacije ili drugih sastavnica koje prelaze okvir godišnje operacionalizacije, Upravno vijeće donijet će odgovarajuću dopunu ili izmjenu Kurikuluma, uz poštovanje propisanih postupaka.

KLASA: 601-01/26-03/6
URBROJ: 2181-20-1-26-1
Cista Provo, 5. listopada 2026. godine

DJEČJI VRTIĆ »VRISAK« CISTA PROVO

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA

Ivana Madunić _____